

УДК 004:371

Фамілярська Лариса Леонідівна

кандидат педагогічних наук, викладач кафедри педагогіки й андрагогіки

Комунальний заклад «Житомирський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти»

Житомирської обласної ради, м. Житомир, Україна

familyarskaya_la@ukr.net

ORCID: 0000-0002-5801-8057

РЕАЛІЗАЦІЯ ВІДДАЛЕНОЇ ОСВІТНЬОЇ ВЗАЄМОДІЇ В ПІСЛЯДИПЛОМНІЙ ПЕДАГОГІЧНІЙ ОСВІТІ

Анотація. Оновлення способів взаємодії між суб'єктами освітнього простору, зміна форматів професійної діяльності фахівця потребує пошуку вдосконалення освітніх практик спрямованих на розвиток цифрової компетентності науково-педагогічних та педагогічних працівників у післядипломній педагогічній освіті. У статті досліджено основні виклики реалізації дистанційної освітньої взаємодії в умовах карантинних обмежень на курсах підвищення кваліфікації у закладі післядипломної педагогічної освіти. Запропоновано підходи, які реалізують навчальну комунікацію з використанням можливостей цифрових технологій у післядипломній педагогічній освіті. Виокремлено переваги та обмеження віддаленої освітньої взаємодії в процесі навчання дорослих. Систематизовано цифрові засоби та технології організації навчання на курсах підвищення кваліфікації педагогів. Охарактеризовано особливості проектування сучасного освітнього середовища в закладі післядипломної педагогічної освіти, що дозволяє створити і впровадити комплекс освітніх стратегій для реалізації віддаленої освітньої взаємодії. Розглянуто зміст поняття «дистанційне навчання», «онлайн навчання» та охарактеризовано моделі організації підвищення кваліфікації педагогів на платформі дистанційного навчання Комунального закладу «Житомирський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти» Житомирської обласної ради. Результати дослідження досвіду організації підвищення кваліфікації педагогів Житомирської області отримано з використанням емпіричних методів: спостереження, опитування, анкетування, бесіди. Проведене опитування науково-педагогічних працівників та педагогів курсів підвищення кваліфікації виявило необхідність адаптування змісту, форм та засобів навчання до вимог суспільних запитів, змін у роботі науково-педагогічних працівників закладів післядипломної педагогічної освіти та вдосконалення цифрової компетентності вчителів-предметників.

Ключові слова: дистанційна взаємодія; підвищення кваліфікації; онлайн навчання; розвиток; цифрові технології

Актуальність дослідження. Сучасний розвиток суспільства, в умовах карантинних обмежень, характеризується посиленням віддаленої комунікації у повсякденному житті та на робочому місці. Це зумовлює необхідність розвитку цифрової компетентності педагога на курсах підвищення кваліфікації в закладі післядипломної педагогічної освіти відповідно до суспільних запитів. Обмін інформацією та комунікація з використанням цифрових технологій набули значущої ролі в освіті та ознак домінантності у соціумі [3; 12]. Відтак, функціональні можливості мобільних комп'ютерних засобів і онлайн технологій дозволяють оновити способи взаємодії між суб'єктами освітнього простору, змінювати формати (синхронний, асинхронний) професійної діяльності [6-8].

Постановка проблеми. Процес отримання знань з використанням можливостей сервісів мережі Інтернет характеризується науковцями нелінійністю та неперервністю [4; 11]. Він забезпечується зручними інструментами, технологіями, засобами, які допомагають систематизувати середовище професійної діяльності та повсякденного життя, можливості спілкування, а саме: упорядкувати отримання інформації за зручними правилами, формулювати завдання і відстежувати їх виконання, планувати участь у зустрічі або організувати відеоконференції тощо.

На думку Джеффа Маджіонкальда, генерального директора Coursera, в найближчі 3-4 роки зросте попит на безперервну освіту й основним його форматом стане blended learning, коли можна вчитися і онлайн, і офлайн [4].

Збільшення кількості цифрових інструментів і технологій зумовлює потужний потенціал для реалізації положень концепції розвитку педагогічної освіти [9]. Зокрема, це дозволяє навчатися щодня, перебуваючи територіально в будь-якому місці. Однак, важливою є мотивація сучасного педагога до неперервного професійного розвитку та самооцінювання рівня цифрової компетентності, зазначає науковець Воротникова І.П. [3, С. 101].

Зазначимо, що в умовах пандемії коронавірусної хвороби, загострена суперечність між необхідністю використання цифрових технологій для вдосконалення ефективності організації освітнього процесу та недостатністю розробленості теоретичних і практичних аспектів використання технологій дистанційної взаємодії (синхронної та асинхронної) в системі післядипломної педагогічної освіти.

Так, науковець Ляхоцька Л.Л. характеризує запровадження технологій дистанційного навчання у підвищення кваліфікації керівних і педагогічних кадрів, як умова розвитку їх професійної компетентності [7].

Вчений Гравіт В.О. наголошує, що дистанційні технології навчання здатні забезпечити високий рівень післядипломної педагогічної освіти [5].

Дослідниця Колос К.Р. визначає процес дистанційного навчання в інститутах післядипломної педагогічної освіти, як умову розвитку предметної компетентності вчителів [6, С. 7].

Метою статті є узагальнення результатів використання цифрових технологій в процесі дистанційної взаємодії на курсах підвищення кваліфікації педагогів у закладі післядипломної педагогічної освіти.

Завдання статті:

- систематизувати цифрові інструменти організації віддаленої взаємодії в процесі підвищення кваліфікації педагогів в умовах карантинних обмежень;
- охарактеризувати переваги та обмеження реалізації форм дистанційного навчання на курсах підвищення кваліфікації педагогів;
- окреслити особливості інтерактивної взаємодії в процесі навчання педагогів у синхронному та асинхронному режимі в комунальному закладі «Житомирський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти» Житомирської обласної ради.

Виклад основного матеріалу.

Епоха динамічних цифрових трансформацій, швидкої інтеграції можливостей Інтернету в усі сфери суспільного життя передбачає зміни в роботі науково-педагогічних працівників і зумовлює оновлення способів використання технічних і програмних засобів інформаційної взаємодії, форм організації освітнього процесу [2].

Водночас ситуація в освіті, спричинена пандемією COVID-19, кардинально змінила консервативне ставлення до цифрових технологій в академічному середовищі, зокрема, післядипломної педагогічної освіти. Викладач, який вміло використовував енергію живого контакту зі слухачами курсів підвищення кваліфікації і вперше опинився перед завданням переведення курсу в дистанційний формат, отримав нові виклики. Це – набуття знань і вмінь створення цифрового контенту для проведення навчання на курсах підвищення кваліфікації з використанням дистанційних технологій [1; 5].

Так, науковцем Кухаренком В.М., дистанційне навчання (ДН) визначається, як «форма організації та реалізації навчально-виховного процесу, за якою його учасники (об'єкт і суб'єкт навчання) здійснюють навчальну взаємодію принципово і переважно

екстериторіально (тобто, на відстані, яка не дозволяє і не передбачає безпосередню навчальну взаємодію учасників віч-на-віч, інакше, коли учасники територіально знаходяться поза меж можливої безпосередньої навчальної взаємодії і коли у процесі навчання їх особиста присутність у певних навчальних приміщеннях навчального закладу не є обов'язковою)» [1, С. 9].

Як опосередкована взаємодія в освітньому середовищі в умовах віддаленості один від одного з використанням сучасних цифрових технологій, дистанційне навчання визначено в «Положенні про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти» [10].

В нашому дослідженні, враховуючи сучасні умови підвищення кваліфікації у закладі післядипломної педагогічної освіти, розводимо поняття «дистанційне навчання» та «онлайн навчання».

Дистанційне навчання розуміємо, як самостійне опрацювання слухачем в зручний час матеріалу навчальної теми на платформі дистанційного навчання, зокрема, Moodle. При цьому викладач і слухач взаємодіють з використанням цифрових технологій асинхронно, перебуваючи в різних локаціях.

Онлайн навчання розуміємо, як синхронну (в реальному часі) освітню взаємодію викладача і слухачів курсів підвищення кваліфікації в різних локаціях, що забезпечується можливостями різних технологій (сервісів) зв'язку (відео та аудіо), зокрема, BigBlueButton.

При таких формах навчання зберігаються всі компоненти навчального процесу: цілі, зміст, методи навчання, оцінка результату тощо.

За результатами проведеного опитування з питань екстреного переведення професійної діяльності та процесу підвищення кваліфікації в дистанційний режим у квітні 2020 року серед викладачів Комунального закладу «Житомирський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти» Житомирської обласної ради виявлено, що:

- навичок роботи в цифровому середовищі у викладацького складу було недостатньо;
- перебудова освітнього процесу зумовила збільшення тривалості робочого часу або навчального навантаження;
- вдосконалення чи набуття навичок використання цифрових технологій науково-педагогічними та педагогічними працівниками найчастіше здійснювалось через самоосвіту та виконання інструкцій по роботі з різними сервісами та платформами (Рис. 1).

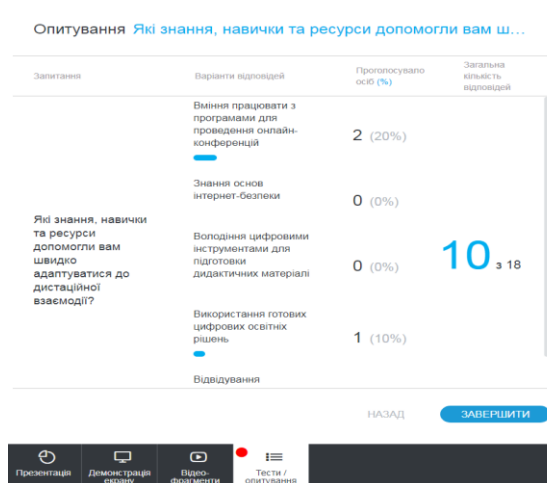

Рис. 1. Скріншот опитування науково-педагогічних та педагогічних працівників

Розглянемо детальніше реалізацію підвищення кваліфікації педагогів у Комунальному закладі «Житомирський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти» Житомирської обласної ради з використанням дистанційних технологій.

Процес взаємодії між викладачем і слухачем курсів підвищення кваліфікації реалізується асинхронно чи синхронно.

Характеристикою асинхронного режиму навчання педагога на курсах підвищення кваліфікації є вивчення матеріалу в довільному темпі. В зручний час він самостійно опрацьовує тематичні матеріали на дистанційній платформі та виконує індивідуальне завдання, використовуючи запропоновані викладачем електронні ресурси.

Навчальний матеріал подається в різних форматах:

- аудіопідкасти;
- відеоуроки;
- відеолекції;
- скрінкасти (запис з екрана);
- готові презентації, інфографіка тощо.

В асинхронному навчанні можливе використання спеціалізованих матеріалів, як освітнє середовище, а саме: статті, аудіо та відео на певну тематику, освітні блоги та підкасти (<https://sites.google.com/view/ghhhhg/>; <https://sites.google.com/view/razymniki/>).

В результаті кропіткої роботи викладачів та методистів КЗ «Житомирський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти» Житомирської обласної ради, в період з 12 березня по 1 вересня 2020 р., розроблено та впроваджено 115 навчальних тем програм курсів підвищення кваліфікації педагогів області з використанням дистанційних технологій. Кожна з тем є: логічно та структурно завершеною дидактичною одиницею; організованим і цілеспрямованим освітнім процесом; методично забезпеченою засобами навчання і контролю; побудована на основі педагогічних принципів електронного навчання; реалізується на основі можливостей сучасних цифрових технологій.

При розробці контенту програм підвищення кваліфікації за дистанційною формою навчання враховано: модель навчання (асинхронна комунікація з веб-підтримкою; навчання в синхронному режимі та веб-підтримка), темп навчання (заданий викладачем, довільний темп), педагогічна технологія (теорія, практикум, самодослідження), синхронізація взаємодії (асинхронна, синхронна, змішаний формат), зворотний зв'язок (від викладача, від однокурсників, автоматизована відповідь). Зазначимо, що для дистанційного навчання необхідний певний рівень володіння цифровими інструментами як викладачем, так і педагогом – слухачем курсів підвищення кваліфікації. Від навичок роботи в цифровому середовищі залежить швидкість і якість роботи викладача, рівень задоволеності і мотивації слухачів курсів підвищення кваліфікації. Ця проблема тісно пов'язана з наявністю технічної підтримки та рівнем технічної оснащеності закладу післядипломної освіти.

Зазначимо, що технічний та програмний супровід інформаційного середовища підвищення кваліфікації у Комунальному закладі «Житомирський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти» Житомирської обласної ради (<https://www.zippo.net.ua/>) забезпечується спеціалізованим підрозділом, яким є лабораторія ІКТ під керівництвом завідувача лабораторії Кравчука О.М. (Рис. 2).

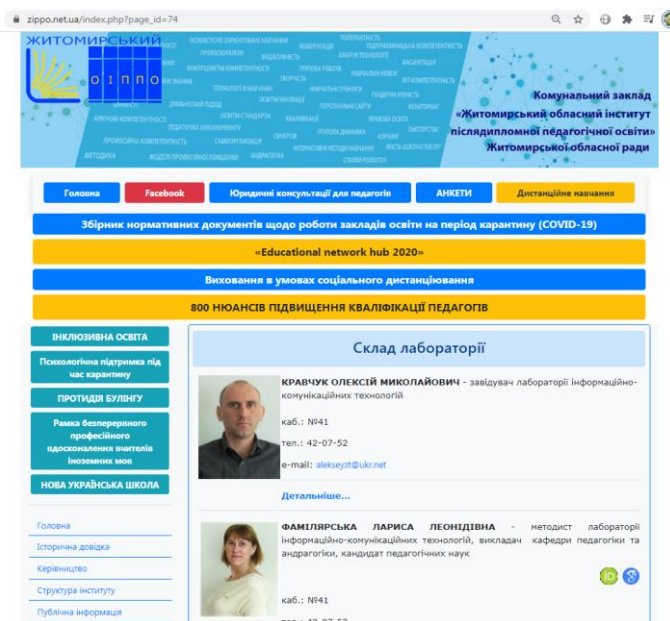

Рис. 2. Скріншот сторінки лабораторії ІКТ Комунального закладу «Житомирський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти»

Для організації підвищення кваліфікації педагогів Житомирської області в дистанційному режимі методистом лабораторії ІКТ Семенчуком С.П. встановлено на сервер закладу Moodle (Modular Object-Oriented Dynamic Learning Environment) та платформа для відеоконференцій BigBlueButton.

На підготовчому етапі реалізації програми підвищення кваліфікації з предметних чи тематичних курсів (<https://drive.google.com/drive/folders/1kJFcfErTsrAVlqhsmspQmWMbuS9mUDmR>) завчасно відсилаються слухачам необхідні короткі поетапні інструкції (скрінкасти) про те, як взаємодіяти на платформі дистанційного навчання: як приєднатися до вебінару чи онлайн практикуму, як заповнити форму зворотного зв'язку тощо (Рис. 3).

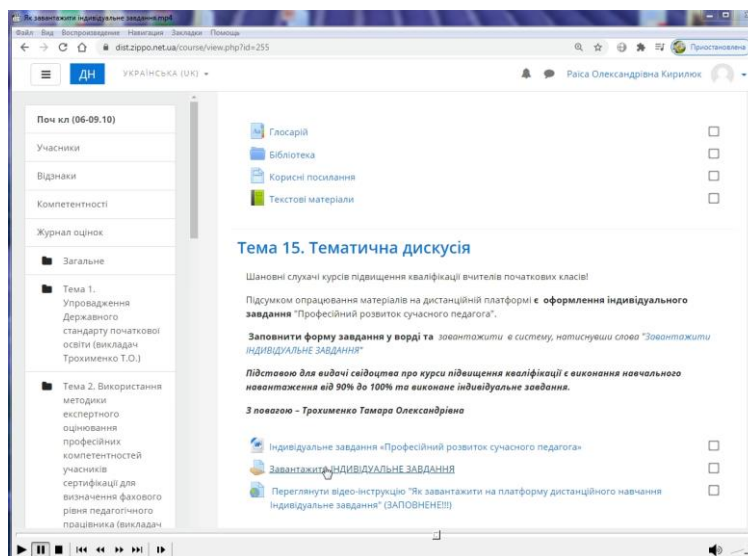

Рис. 3. Скріншот скрінкасту «Як завантажити в систему індивідуальне завдання»

Характеризуючи синхронний формат навчання у Комунальному закладі «Житомирський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти» Житомирської обласної ради, обов'язковим є приєднання слухача до онлайн-практикуму або онлайн-семінару, лекції (Рис. 4) відповідно до розкладу затвердженого деканатом (<https://zippo.net.ua/dekanat.php>).

Рис. 4. Приєднання до онлайн-заняття (синхронний режим)

Закріплення набутих в процесі навчання знань передбачає в режимі реального часу використання можливостей онлайн ресурсів для організації спільного доступу учасників освітнього процесу до завдання (Рис. 5). Слухачі курсів підвищення кваліфікації відразу апробують нові знання на практиці, використовуючи посилання надане викладачем в чат. Заняття в синхронній формі – це час, коли слухачі курсів можуть відпрацьовувати навички при супроводі викладача, отримуючи необхідний зворотний зв'язок.

Цифрові інструменти дозволяють в режимі реального часу отримати миттєвий зворотний зв'язок від групи, що мотивує педагогів змінюватися та змінювати особистісні установки.

Рис. 5. Завдання для спільної роботи в сервісі Google Документи

Спільний доступ до інтерактивних завдань забезпечує діалогове навчання в ході якого активізується взаємодія учасників навчання.

Особливості інтерактивних завдань полягають у наступному:

- перебування суб'єктів освіти в одному смисловому просторі;
- спільне занурення в проблемне поле розв'язуваної задачі, тобто включення в єдиний творчий простір;
- узгодженість у виборі засобів і методів реалізації вирішення завдання;
- спільний, близький емоційний стан в процесі прийняття і вирішення завдань.

Цифровими інструментами, які посилюють взаємодію зі слухачами курсів підвищення кваліфікації та забезпечують співпрацю учасників навчання є:

- віртуальна дошка (альтернатива традиційній дошці або фліпчарту);
- тести, опитування (закріплення та оцінювання знань);
- чати (спілкування, обмін інформацією, взаємодопомога);
- миттєві реакції у вигляді емодзі (визначення настрою аудиторії, отримання швидкого зворотного зв'язку);
- віртуальні зали (організація роботи в групах);
- гейміфікація (бонуси і звання, як стимулювання до покращення результатів).

Виокремлюємо доцільність використання в процесі підвищення кваліфікації вебінарів, веб-конференцій, онлайн-практикумів (онлайн тренінгів) на яких швидко організовується робота в командах, дискусії, діалог з фахівцями тощо.

Вебінар – це аудіовізуальна трансляція з використанням презентації, під час якої зв'язок між учасниками підтримується через Інтернет за допомогою спеціального додатка. Передбачається представлення навчальної інформації викладачем і зворотний зв'язок від аудиторії за допомогою чату, інструментів для голосування тощо (Рис. 6).

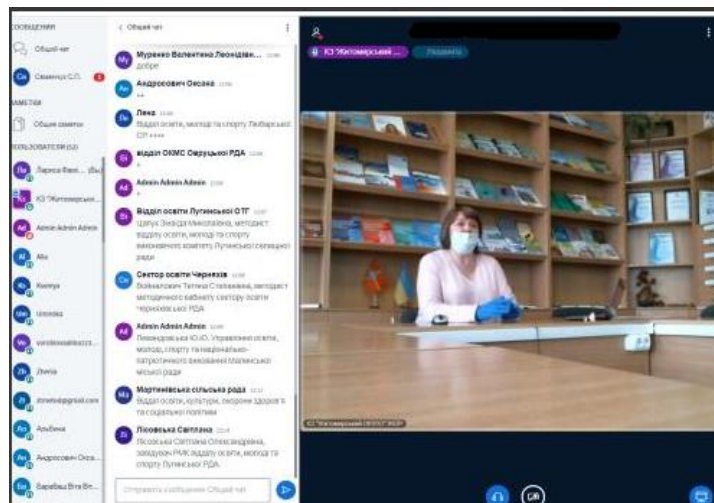

Рис. 6. Проведення вебінару «Техніки творчого самовираження особистості»

Веб-конференція передбачає спільну роботу в режимі реального часу, під час якої учасники можуть виявляти однакову активність (Рис. 7).

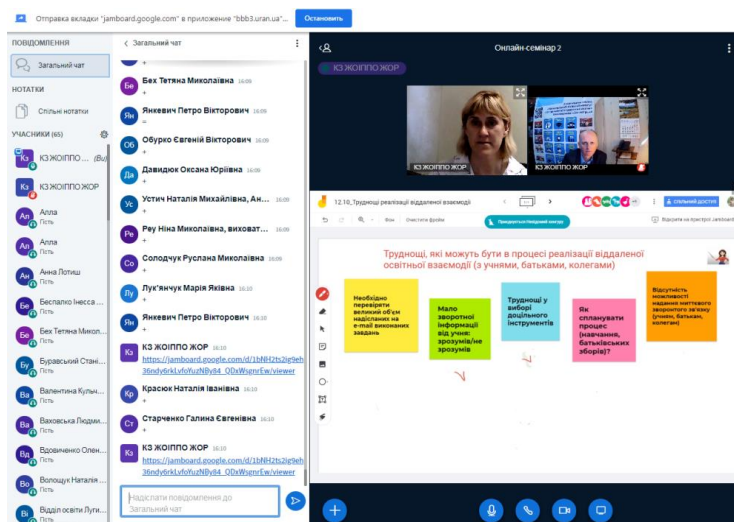

Рис. 7. Проведення веб-конференції «Мистецька освіта в розрізі завдань Нової української школи»

Онлайн-практикум (онлайн тренінг) – взаємодія між учасниками у супроводі викладача (тренера) для вирішення практичних завдань, що спрямовані на розвиток професійних вмінь і навичок (Рис. 8).

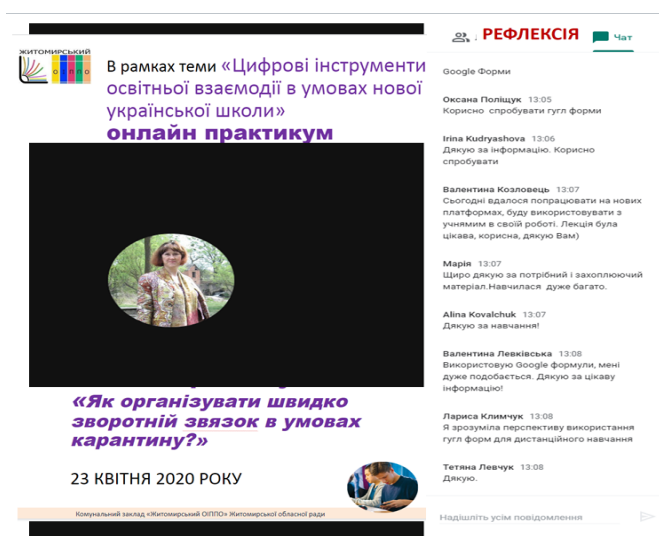

Рис. 8. Проведення онлайн-практикуму для вчителів початкової школи «Як організувати швидко зворотній зв'язок в умовах карантину?»

За результатами опитування науково-педагогічних працівників (викладачів) Житомирського інституту післядипломної педагогічної освіти виявлено, що індивідуальні формати роботи (лекції) реалізуються в онлайні без особливих труднощів, а практичні (семінари, практичні, навчальні проєкти) вимагають додаткової уваги та зусиль.

Водночас, в період з 1 вересня по 12 жовтня 2020 р., проведено анкетування педагогів, які підвищували кваліфікацію на платформі дистанційного навчання КЗ «Житомирський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти» Житомирської обласної ради. Більшість з них зазначили про переваги дистанційного навчання, зокрема, акцентували увагу на можливості зекономити час і витрати на проїзд та

проживання, зменшення ризиків контактування з хворими на COVID-19, опрацювання додаткових навчальних матеріалів на дистанційній платформі у зручний час. Проте поміж відповідей були й такі, які стверджували про відсутність переваг такого навчання. Основною причиною визначили відсутність стабільного доступу до Інтернету. Також педагогами відзначено, що тематика лекцій підібрана відповідно до актуальних тем сьогодення в освітній галузі, матеріал структуровано та логічно подано з практичними кейсами.

Виокремимо переваги та обмеження навчання слухачів, які властиві процесу реалізації віддаленої навчальної взаємодії в КЗ «Житомирський ОІППО» (таб. 1).

Таблиця 1

Переваги та обмеження онлайн і дистанційного навчання

	<i>Синхронне навчання</i>	<i>Асинхронне навчання</i>
<i>Переваги</i>	швидкий зворотний зв'язок від викладача – можна пояснити концепції і поняття, які незрозумілі слухачам	гнучкість графіка навчання – легко поєднувати з роботою та іншими справами
	організація інтерактивної групової взаємодії	можливість вивчати програмний матеріал у власному темпі
	розвиток навичок комунікації та співпраці	доступність навчальних матеріалів у будь-який час
	мотивація до навчання в процесі спілкування	розвиток навичок самоорганізації та вміння вчитися
<i>Обмеження</i>	необхідність синхронізувати графік і підлаштовуватися під загальний темп навчання	неможливість швидко отримати зворотний зв'язок від викладача при нерозумінні матеріалу
	якщо індивідуальна увага викладача приділяється кільком слухачам, іншим доводиться чекати	складність розвитку навичок, які вимагають взаємодії з викладачем під час відпрацювання (наприклад, постановка вимови при вивченні іноземної мови)
	високі вимоги до якості інтернет-зв'язку під час занять	високі вимоги до самостійної діяльності слухачів

Акцентуємо увагу, що умовами якісного навчання з використанням дистанційних технологій є: ретельне планування і проектування освітнього процесу, матеріалів і завдань, послідовності їх вивчення та виконання, наявність доступу до мережі Інтернет, технічна та програмна оснащеність і базова цифрова компетентність учасників цього процесу.

Підсумовуючи та узагальнюючи власний досвід організації віддаленої навчальної взаємодії виділяємо дві основні моделі організації підвищення кваліфікації педагогів Житомирської області на платформі ДН КЗ «ЖОІППО» ЖОР:

- з 17 березня по липень 2020 року – навчальна асинхронна комунікація (Moodle);
- з 1 вересня 2020 року – синхронна навчальна комунікація (BigBlueButton) з веб-підтримкою (Moodle).

Висновки. Сучасна педагогічна спільнота потребує більшої адаптивності освітніх систем і технологій до мінливих запитів особистості.

Сьогодні вже очевидно, що синхронний та асинхронний режими навчання на курсах підвищення кваліфікації є альтернативною формою в умовах адаптивного карантину. Якісний освітній процес віддаленої взаємодії включає ті ж складові, що і очний формат підвищення кваліфікації: постановку мети та розробку навчального контенту, планування інструментів комунікації та зворотного зв'язку, побудову траєкторії навчання тощо.

Синхронний і асинхронний режими навчальної комунікації мають свої переваги й обмеження для кожної конкретної ситуації. Їх розуміння дуже важливе для того, щоб реалізувати навчальні цілі. Напрацювання, які отримано в процесі віддаленої освітньої взаємодії, розширюють можливості надання якісної сучасної освіти в КЗ «Житомирський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти» Житомирської обласної ради.

Перспективами подальших досліджень є розробка інструментарію діагностики рівня якості організації дистанційного навчання з використанням цифрових технологій.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Биков В.Ю., Кухаренко В.М., Сиротенко Н.Г., Рибалко О.В., Богачков Ю.М. Технологія створення дистанційного курсу: Навчальний посібник. К.: Міленіум, 2008. 324 с. URL: http://dl.khpi.edu.ua/pluginfile.php/29481/mod_resource/content/1/TCDK-Kuharenko_PDF.pdf
2. Буйницька О.П., Василенко С.В. Використання ЕНК для підвищення цифрової компетентності майбутніх учителів. Open educational e environment of modern University, special edition. 2019. [Електронний ресурс]. URL: <http://openedu.kubg.edu.ua/journal/index.php/openedu/article/view/262/pdf#.XZmUbtIzbIU>
3. Воротникова І.П. Умови формування цифрової компетентності вчителя у післядипломній освіті. Відкрите освітнє e-середовище сучасного університету, 2019. №6. С. 101-118. [Електронний ресурс]. URL: <https://doi.org/10.28925/2414-0325.2019.6.101118>
4. Гендиректор Coursera: мир движется к онлайн-дипломам. Ведомости, 2018. [Електронний ресурс]. URL: <https://www.vedomosti.ru/management/characters/2018/11/07/785819-gendirektor-onlain-kursov>
5. Гравіт В.О. Особливості впровадження дистанційного навчання в післядипломну педагогічну освіту. Педагогіка і психологія. 2003. № 1. С. 67–75.
6. Колос К.Р. Система Moodle як засіб розвитку предметних компетентностей учителів інформатики в умовах дистанційної післядипломної освіти: дис. ... к. пед. н. Житомир, 2011 р. 238 с. URL: http://lib.iitta.gov.ua/850/1/Kolos_K_R_diser.pdf
7. Ляхощька Л.Л. Концептуальні засади модернізації дистанційного навчання в системі післядипломної педагогічної освіти (університетський досвід). Нова педагогічна думка: наук.-метод. журнал, 2013. №2 (74). С. 52–57.
8. Морзе Н.В., Непреєнко Л.С., Смирнова-Трибульська Є.М. Шляхи розвитку SMART-університету (досвід Київського університету імені Бориса Грінченка). Open educational e-environment of modern University, № 8. 2020. [Електронний ресурс]. URL:

<https://openedu.kubg.edu.ua/journal/index.php/openedu/article/view/2414-0325.2020.8.17/335>

9. Наказ Міністерства освіти і науки України від 16 липня 2018 р. № 776 «Про затвердження Концепції розвитку педагогічної освіти», 2018. [Електронний ресурс]. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-koncepciyi-rozvitku-pedagogichnoyi-osviti>
10. Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти. Наказ МОН України від 08.09.2020 №1115. [Електронний ресурс]. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/deyaki-pitannya-organizaciyi-distancijnogo-navchannya-zareyestrovano-v-ministerstvi-yusticiyi-ukrayini-94735224-vid-28-veresnya-2020-roku>
11. Sorochan Tamara M., Bondarchuk Olena I., Olifira Larisa M. Experience-technologies in the development of information readiness of pedagogical employees for the performance of their professional activities. Information Technologies and Learning Tools, 2020. Vol 76. №2. [Online]. URL: <https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/3627>
12. L. Familiars'ka, L. Kloyts. Methodological development of educator's information and communication mobility as adaptive ability of educational and developing e-environment self-organization. «ScienceRise: Pedagogical Education». №3(36). 2020. С. 16-21. [Online]. URL: http://journals.urau.ru/sr_edu/article/view/200468/203663

IMPLEMENTATION OF REMOTE EDUCATIONAL INTERACTION IN POSTGRADUATE PEDAGOGICAL EDUCATION

Larissa Familyarskaya

PhD of Pedagogical Sciences,

teacher of the Department of Pedagogy and Andragogy

Communal institution «Zhytomyr Regional Institute of Postgraduate Pedagogical Education»

Zhytomyr Regional Council, Zhytomyr, Ukraine

familyarskaya_la@ukr.net

ORCID: 0000-0002-5801-8057

Abstract. Updating the ways of interaction between the subjects of educational space, changing the formats of professional activity of a specialist requires a search for improvement of educational practices aimed at developing the digital competence of academic staff in postgraduate pedagogical education. The main challenges in distance educational interaction implementation at advanced training courses in an institution of postgraduate pedagogical education under the conditions of quarantine restrictions are investigated in the article. The approaches offered in the article implement educational communication using the possibilities of digital technologies in postgraduate pedagogical education. The advantages and limitations of distant interaction in the process of teaching adults are highlighted. The means of remote interaction organization in the process of professional development of teachers are systematized. The peculiarities of modern educational environment design in the institution of postgraduate pedagogical education are highlighted, which allows to create and implement a set of educational strategies aimed at implementing remote educational interaction. The definitions of the notions «distance learning», «online learning» are considered and the models of teachers professional development organization on the platform of distance learning of Communal institution «Zhytomyr Regional Institute of Postgraduate Pedagogical Education» of Zhytomyr Regional Council are characterized. The results of the research survey of teaching staff and teachers of advanced training prove that the use of learning environment, system of practical training courses requires adaptation of content, forms and means of teaching to the requirements of social demand, changes in the work of academic staff of postgraduate pedagogical education and improving the digital competence of subject teachers.

Keywords: remote interaction; certification training; online learning; development; digital technologies.

REFERENCES (TRANSLATED AND TRANSLITERATED)

1. Bykov, V., Kukhareno, V., Syrotenko, N., Rybalko, O. & Bohachkov, Yu. (2008). Technology of creating a distance course: Textbook. K.: Milenium, 324 p. http://dl.khpi.edu.ua/pluginfile.php/29481/mod_resource/content/1/TCDK-Kuxarenko_PDF.pdf. (in Ukrainian).
2. Buinytska, O., Vasylenko, S. (2019). Using ENC to increase the digital competence of future teachers. Open educational e-environment of modern University, special edition. <http://openedu.kubg.edu.ua/journal/index.php/openedu/article/view/262/pdf#.XZmUbtIzbIU> (in Ukrainian).
3. Vorotnykova, I. (2019). Conditions for the formation of digital competence of teachers in postgraduate education. Vidkryte osvितnie e-seredovyshche suchasnoho universytetu. 6, 101-118. <https://doi.org/10.28925/2414-0325.2019.6.101118> (in Ukrainian).
4. Coursera CEO: The world is moving towards online diplomas. (2018). Vedomosti. <https://www.vedomosti.ru/management/characters/2018/11/07/785819-gendirektor-onlain-kursoy> (in Russian).
5. Hravit, V. (2003). Features of introduction of distance learning in postgraduate pedagogical education. Pedagogika i psykholohiia. 1, 67–75. (in Ukrainian).
6. Kolos, K. (2011). Moodle system as a means of developing subject competencies of computer science teachers in the conditions of distance postgraduate education: dissertation for a scientific degree of PhD in Pedagogy. Zhytomyr. 238 p http://lib.iitta.gov.ua/850/1/Kolos_K_R_diser.pdf. (in Ukrainian).
7. Liakhotska, L. (2013). Conceptual principles of modernization of distance learning in the system of postgraduate pedagogical education (university experience). Nova pedagogichna dumka: nauk.-metod. Zhurnal. 2 (74), 52–57. (in Ukrainian).
8. Morze, N., Nepreienko, L. & Smyrnova-Trybulska, Ye. (2020). Ways of development of SMART-university (experience of Kyiv University named after Borys Hrinchenko). Open educational e-environment of modern University, 8 <https://openedu.kubg.edu.ua/journal/index.php/openedu/article/view/2414-0325.2020.8.17/335>. (in Ukrainian).
9. Nakaz Ministerstva osvity i nauky Ukrainy vid 16 lypnia 2018 r. № 776 «Pro zatverdzhennia Kontseptsii rozvytku pedagogichnoi osvity». (2018). <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-koncepciyi-rozvitku-pedagogichnoyi-osviti>. (in Ukrainian).
10. Polozhennia pro dystantsiinu formu zdobuttia povnoi zahalnoi serednoi osvity. Nakaz MON Ukrainy vid 08.09.2020 №1115 (2020). <https://mon.gov.ua/ua/npa/deyaki-pitannya-organizaciyi-distancijnogo-navchannya-zareyestrovano-v-ministerstvi-yusticiyi-ukrayini-94735224-vid-28-veresnya-2020-roku>. (in Ukrainian).
11. Sorochan, T., Bondarchuk, O. & Olifira, L. (2020). Experience-technologies in the development of information readiness of pedagogical employees for the performance of their professional activities. Information Technologies and Learning Tools, Vol 76, 2. <https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/3627>
12. Familiars'ka, L. & Kloyts L. (2020). Methodological development of educator's information and communication mobility as adaptive ability of educational and developing e-environment self-organization. «ScienceRise: Pedagogical Education». №3(36), 16-21. http://journals.urau.ua/sr_edu/article/view/200468/203663